

Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο αριθ. 8/26 Ιουνίου 2009

Καλωσήλθατε στο όγδοο ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο ESPON 2013. Στο τεύχος αυτό θα βρείτε πληροφορίες για τις τελευταίες εξελίξεις του Προγράμματος ESPON.

Μήνυμα από τη Συντονιστική Μονάδα του ESPON.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση, Ευρωπαϊκές περιφέρειες και πόλεις

Ένα μήνα μετά το μεγαλύτερο σεμινάριο ESPON, η κατανόηση των περιφερειακών και τοπικών επιπτώσεων από την παγκόσμια οικονομική κρίση παραμένει ένα καυτό θέμα για τους φορείς χάραξης πολιτικής, τους επαγγελματίες και τους επιστήμονες.

Εξετάζοντας την παγκόσμια οικονομική ύφεση είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η κρίση είναι ακόμα υπό εξέλιξη. Παρά τα πρώτα ενθαρρυντικά σημάδια της ανάκαμψης δεν είναι βέβαιο ότι τα βασικά χαρακτηριστικά της πραγματικής οικονομίας, της ανεργίας και της πτώχευσης των επιχειρήσεων έχουν αρχίσει να ανακάμπτουν. Οι προσπάθειες να μετρηθεί το εδαφικό ίχνος της κρίσης σε αυτή τη φάση θα δώσουν μόνο ένα στιγμιότυπο περιορισμένο στο παρόν και δεν θα είναι ενδεικτικές των μεσο-μακροπρόθεσμων προοπτικών. Επιπλέον, μια τεκμηριωμένη κατανόηση των επιδράσεων που βασίζονται σε αντικειμενικά γεγονότα τόσο στις περιφέρειες όσο και στις πόλεις δεν είναι ακόμα δυνατή αφού τα στοιχεία είναι στην κλίμακα των περιφερειών και των πόλεων και δεν είναι ακόμα διαθέσιμα.

Παραταύτα, η παρατήρηση των δομικών εξελίξεων εντούτοις επιτρέπει ήδη τη διαμόρφωση τεκμηριωμένων προβλέψεων για ορισμένες χωρικές επιδράσεις της τρέχουσας κρίσης. Οι ομιλητές και οι συζητήσεις στο σεμινάριο ESPON στις 3-4 Ιουνίου 2009 στην Πράγα έκαναν ένα πρώτο έξυπνο βήμα για να σχηματοποιήσουν την κατανόηση των πιθανών επιδράσεων. Μερικά από τα βασικά μηνύματα ήταν:

- Ορισμένες χώρες πλήττονται περισσότερο από άλλες ανάλογα με τη σταθερότητα της εθνικής οικονομίας και τις επιπτώσεις στην εγχώρια ζήτηση.
- Η κρίση επιταχύνει τις διαρθρωτικές αλλαγές των περιφερειακών οικονομιών που θα ολοκληρωθούν σε μακροχρόνιο ορίζοντα, δημιουργώντας απειλές αλλά και ευκαιρίες για τις περιφέρειες που σχετίζονται με τα ιδιοκτησιακά τους στοιχεία και το δυναμικό τους.
- Οι περιφέρειες επλήγησαν ασύμμετρα όπως ακριβώς οι μικροπεριφέρειες και οι πόλεις ανάλογα με την ευπάθεια της οικονομικής τους βάσης.
- Η οικονομική εξειδίκευση των περιφερειών και η δομή, το μέγεθος και η σταθερότητα των τοπικών εταιρειών είναι σημαντικοί παράγοντες για τις επιδράσεις που αυτές έχουν υποστεί.

- Ορισμένες περιφέρειες έχουν καλύτερες αποδόσεις από πριν αφού προφανώς δεν επηρεάζονται ή ωφελούνται κιόλας από την τρέχουσα οικονομική κατάσταση.
- Οι μεγαλύτερες πόλεις μπορεί να υποφέρουν περισσότερο από μικρότερες εφόσον η ένταξη τους στην παγκόσμια αγορά είναι πιο εκτεταμένη.
- Οι μεγάλες πόλεις ωστόσο φαίνεται ότι είναι καλύτερα εξοπλισμένες προκειμένου να απορροφήσουν τις αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης καθώς η ικανότητα τους να υποκαταστήσουν τις επιπτώσεις στην αγορά εργασίας είναι μεγαλύτερη.
- Στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη οι πρωτεύουσες φαίνεται να επηρεάζονται λιγότερο από την οικονομική ύφεση από ό,τι άλλα μέρη της Ευρώπης.
- Τα μακροπρόθεσμα οφέλη πρέπει να είναι το επίκεντρο των μέτρων που λαμβάνονται από τις περιφέρειες και τις πόλεις για την αντιμετώπιση των ευκαιριών που είναι συνυφασμένες με την ποικιλομορφία των ιδιοκτησιακών στοιχείων.
- Η χωρική διάγνωση θα πρέπει να ενισχυθεί ως μέσο για την εξεύρεση των καλύτερων μέτρων για την καταπολέμηση της κρίσης.

Συνοψίζοντας την πρώτη συζήτηση φαίνεται ότι οι κατά χώρα και κατά τομέα επιπτώσεις έπληξαν τις περιφέρειες και τις πόλεις σε τυχαία χωρικά πρότυπα. Αυτό οφείλεται σε περιφερειακές/ αστικές ευπάθειες. Η συρρίκνωση της οικονομικής δραστηριότητας και ο αριθμός των απολύσεων φαίνεται συχνά να εξαρτώνται από ένα συνδυασμό από ευπάθειες των εθνικών οικονομιών, το βαθμό του εξαγωγικού προσανατολισμού σε επίπεδο περιφερειακής/ τοπικής οικονομίας και την παρουσία οικονομικών τομέων με υψηλή ευπάθεια όπως οι χρηματοπιστωτικές και τραπεζικές υπηρεσίες, η κατοικία και η αυτοκινητοβιομηχανία. Η σταθερότητα των επιμέρους επιχειρήσεων είναι επίσης ένας σημαντικός παράγοντας που φαίνεται να εξηγεί ορισμένες αρνητικές επιπτώσεις στις τοπικές αγορές εργασίας. Γενικά το αν οι μεγαλύτερες ή οι μικρότερες πόλεις θα αντιμετωπίσουν τις τρέχουσες προκλήσεις καλύτερα διχάζει τους εμπειρογνώμονες και μένει να εξεταστεί με βάση στοιχεία και γεγονότα.

Peter Mehlbye

Διευθυντής Συντονιστικής Μονάδας ESPON

Ανοικτό Σεμινάριο ESPON «Ευκαιρίες χωρικής ανάπτυξης στα πλαίσια της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης»

Το σεμινάριο πραγματοποιήθηκε στην Πράγα στις 3-4 Ιουνίου 2009 και διοργανώθηκε σε συνεργασία με την τσεχική προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την παρουσία του υπουργού Περιφερειακής Ανάπτυξης της Τσεχικής Δημοκρατίας Rostislav Vondruska, του Γενικού Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Dirk Ahner και εκπροσώπων από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Περίπου 250 συμμετέχοντες παρακολούθησαν το σεμινάριο μεταξύ των οποίων και φορείς χάραξης πολιτικής και επιστήμονες από την Ευρώπη και τις γειτονικές χώρες.

Το Σεμινάριο παρουσίασε πολλές ενδιαφέρουσες παρεμβάσεις και παρατηρήσεις σχετικά με την χωρική διάσταση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και το ποιες προκλήσεις και ευκαιρίες υπάρχουν για τις περιφέρειες και τις πόλεις. Εάν σας ενδιαφέρει να μελετήσετε τις αναλυτικές παρουσιάσεις μπορείτε να επισκεφτείτε την [ιστοσελίδα του ESPON](#):

ESPON. Νέα πρόσκληση για το Σεπτέμβριο του 2009 σχετικά με την εφαρμοσμένη έρευνα, τις στοχευμένες αναλύσεις, την επιστημονική πρόοδο και τις δραστηριότητες διακρατικής δικτύωσης που αφορούν το ESPON.

Η επόμενη πρόσκληση υποβολής προτάσεων και εκδήλωσης ενδιαφέροντος προβλέπεται στα μέσα Σεπτεμβρίου 2009. Η λήξη της προθεσμίας για την υποβολή προτάσεων και την εκδήλωση ενδιαφέροντος προβλέπεται για τα μέσα Νοεμβρίου 2009.

(1) Η πρόσκληση υποβολής προτάσεων θα είναι ανοικτή για τα εξής 11 θέματα εφαρμοσμένης έρευνας (βάσει της προτεραιότητας 1 του προγράμματος ESPON) που έχουν αποφασιστεί από την επιτροπή παρακολούθησης.

- Η ελκυστικότητα των ευρωπαϊκών περιφερειών και των πόλεων για τους κατοίκους και τους επισκέπτες.
- Ευρωπαϊκά πρότυπα χρήσεων γης.
- Η εδαφική συνεργασία στο πλαίσιο των διακρατικών περιοχών και μεταξύ εσωτερικών/ εξωτερικών συνόρων.
- Προσβασιμότητα μεταφορών σε περιφερειακή/ τοπική κλίμακα και σχετικά πρότυπα που ακολουθούνται στην Ευρώπη.
- Δευτεροβάθμιοι πόλοι συσσώρευσης στην χωρική ανάπτυξη.
- Η ευρωπαϊκή προοπτική για ειδικούς τύπους περιοχών.
- Η χωρική διάσταση της καινοτομίας και της οικονομίας της γνώσης.
- Ευρωπαϊκές, χωρικές δομές και ροές (παγκοσμιοποίηση).
- Οι δείκτες και οι προοπτικές για τις υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος στην χωρική συνοχή και ανάπτυξη.
- Ευρωπαϊκές θάλασσες στο πλαίσιο της χωρικής ανάπτυξης.
- Χωρικές και περιφερειακές διαστάσεις των οδηγιών της ΕΕ.

(2) Οι στοχευμένες αναλύσεις, ο νέος τύπος έργων του ESPON (υπό την προτεραιότητα 2) θα αναλυθούν μέσω των ακόλουθων προσκλήσεων:

Πρόσκληση υποβολής προτάσεων : Το δυναμικό των αγροτικών περιφερειών/ PURR (TCAP1), Μέθοδος υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας/ Μέθοδος Διακρατικής Υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας (TransMec).

- Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος: (Έως) 10 ιδέες για νέα έργα.

(3) Για να στηριχτεί η επιστημονική πλατφόρμα των υπό το ESPON δραστηριοτήτων (της προτεραιότητας 3 του προγράμματος ESPON) ένα από τα 3 μεγάλα έργα θα είναι ανοικτό:

- Πρόσκληση υποβολής πρότασης για χωρικούς δείκτες.

(4) Η κεφαλαιοποίηση σε διακρατικό επίπεδο στο διεθνές θα ξεκινήσει με τον 1^ο γύρο των έργων που διεξάγονται από τις ομάδες των εθνικών σημείων επαφής του ESPON με την έναρξη της παρακάτω πρόσκλησης:

- Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για έως και 7 διακρατικές δραστηριότητες του δικτύου των εθνικών σημείων επαφής του ESPON.

Η συμμετοχή των ιδιωτικών εταιρών θα είναι δυνατή στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για έργα εφαρμοσμένης έρευνας και στοχευμένης ανάλυσης καθώς και για το έργο των χωρικών δεικτών.

Μόνο δημόσιες αρχές γίνονται δεκτές στις προσκλήσεις ενδιαφέροντος για στοχευμένες αναλύσεις, και μόνο θεσμικά όργανα επιβεβαιωμένα ως σημεία επαφής ESPON μπορούν να υποβάλλουν προτάσεις για τις διακρατικές δικτυώσεις.

Νέες αρχικές εκθέσεις ESPON

- (1) Η αρχική έκθεση του TEDi – Territorial Diversity (Χωρική ποικιλομορφία στην Ευρώπη) είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ESPON

Ο γενικός στόχος του έργου είναι να παρέχει μια καλύτερη κατανόηση των αναπτυξιακών διαδικασιών σε περιοχές εκτός του Ευρωπαϊκού Πενταγώνου που ορίζονται ως νησιωτικές, ορεινές, αραιοκατοικημένες ή απομακρυσμένες. Η ανάλυση αποσκοπεί κυρίως στην ανάδειξη του πώς αυτές οι χωρικές ενότητες μπορούν να συμβάλλουν στην επίτευξη των ευρύτερων ευρωπαϊκών στόχων που εκφράζονται στη στρατηγική της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ. Εστιάζοντας σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των περιοχών αυτών το έργο θα εξάγει περισσότερα γενικά συμπεράσματα για τις περιοχές που υπόκεινται σε παρόμοιες χωρικές ιδιομορφίες σε όλη την Ευρώπη. Η ενδιάμεση έκθεση θα παραδοθεί στις 13 Ιουλίου 2009. [Περισσότερα](#)

- (2) Η αρχική έκθεση της METROBORDER (Διασυνοριακές πολυκεντρικές μητροπολιτικές περιφέρειες) έχει δημοσιευθεί στην ιστοσελίδα του ESPON.

Αυτό το έργο ασχολείται με τις διασυνοριακές μητροπολιτικές περιοχές στην Ευρώπη σε σχέση με το στόχο της πολιτικής της πολυκεντρικής ανάπτυξης. Σκοπεύει να προσδιορίσει τα κριτήρια, το δυναμικό και τις πρακτικές διακυβέρνησης με βάση τη διαθέσιμη τεκμηρίωση του ESPON για τις πολυκεντρικές διασυνοριακές μητροπολιτικές περιφέρειες στην Ευρώπη και να προτείνει λύσεις για την ανάπτυξη στρατηγικών προς μια πολυεπίπεδη προσέγγιση για 2 περιφέρειες-μελέτες περίπτωσης (περιφέρεια Άνω Ρήνου και ευρύτερη περιοχή). Η ενδιάμεση έκθεση θα είναι διαθέσιμη το Φεβρουάριο του 2010. [Περισσότερα](#)

Έργο ESPON CLIMATE – Κλιματική αλλαγή και χωρικές επιδράσεις στις περιφέρειες και στις τοπικές οικονομίες στην Ευρώπη

Μάθετε περισσότερα για το Έργο ESPON CLIMATE – Η κλιματική αλλαγή και οι χωρικές επιδράσεις στις περιφέρειες και στις τοπικές οικονομίες στην Ευρώπη: 13 εταίροι αναλύουν πώς και σε ποιο βαθμό η αλλαγή του κλίματος θα έχει αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα και τη συνοχή των ευρωπαϊκών περιφερειών και την Ευρώπη ως σύνολο. [Περισσότερα](#)

Εθνικό σημείο επαφής ESPON στη χώρα σας

Το δίκτυο των εθνικών σημείων επαφής στο ESPON (ECP) είναι ένα ευρωπαϊκό δίκτυο δημόσιων θεσμικών οργάνων που διορίζονται από κάθε κράτος-μέλος και εγκρίνονται επισήμως από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος. Το δίκτυο ECP υποστηρίζει το πρόγραμμα ESPON αναλαμβάνοντας την κεφαλαιοποίηση των αποτελεσμάτων του ESPON σε ένα διακρατικό πλαίσιο που θα πρέπει να ενισχύει την ευαισθητοποίηση και την συνειδητοποίηση των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικής και των επαγγελματιών από όλη την Ευρώπη και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή τους και τη χρήση των αποτελεσμάτων του ESPON.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας συνάντησης της συντονιστικής επιτροπής στην Πράγα στις 2 Ιουνίου 2009, το Πανεπιστήμιο Alexandru Ioan Cuza του IASI – Πανεπιστημιακό Κέντρο για την Ανθρωπογεωγραφία και τον Χωροταξικό Σχεδιασμό «Καινοτόμες χωρικές ενότητες: Περιφερειακή Διαχείριση και Χωρικές Αλληλεπιδράσεις» επιβεβαιώθηκε επίσημα ως εθνικό σημείο επαφής του ESPON στη Ρουμανία. Για να βρείτε το ECP στη χώρα σας επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του [ESPON](#).

Κατάλογος δικαιούχων του προγράμματος ESPON

Σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν την εφαρμογή του προγράμματος ESPON (EC No 1828/2006) οι λεπτομέρειες όλων των άμεσων δικαιούχων της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής οφείλουν να δημοσιεύονται. Ένας ενημερωμένος κατάλογος των εγκεκριμένων δικαιούχων του προγράμματος ESPON 2013 είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα του [ESPON](#).

Θέσεις εργασίας

Η συντονιστική μονάδα του ESPON αναζητά εμπειρογνώμονες για να συμμετάσχουν στη διεθνή της ομάδα. Οι 2 κενές θέσεις αφορούν έναν χρηματοοικονομικό εμπειρογνώμονα (Financial Expert) εξειδικευμένο στο νομικό πλαίσιο και έναν Junior Expert. Προθεσμία για την υποβολή αίτησης: 8 Ιουλίου 2009 στις 16:00. [Περισσότερα](#)

Το ESPON συμμετείχε στο «Συνέδριο εταίρων (Stakeholders) για την Ευρωπαϊκή Ναυτιλιακή Ημέρα»

Το συνέδριο έλαβε χώρα στις 19-20 Μαΐου 2009 στη Ρώμη. Το πλούσιο πρόγραμμα της εκδήλωσης συνδύασε υψηλό βαθμό πολιτικής συμμετοχής, με εργαστήρια που διακρίνονταν από υψηλά επίπεδα συμμετοχής των συμμετόχων από το ναυτιλιακό τομέα και από θαλάσσιες περιοχές. Το ESPON εκπροσωπήθηκε στο εργαστήριο 5: «Πως μπορούν να βοηθήσουν οι άτλαντες στην οργάνωση και την προώθηση των θαλασσών»; Περισσότερες πληροφορίες στο http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/maritimeday/conference_in_rome_en.html

ESPON Partner Café

Το ESPON Partner Café είναι μια ευκαιρία για την εύρεση εταίρων για τη δημιουργία διακρατικών ομάδων έργου με στόχο την υποβολή προτάσεων για τα έργα του

ESPON. 54 φορείς από 17 ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη αδράξει την ευκαιρία προκειμένου να περιληφθούν στην επισκόπηση που καταρτίζεται από το ESPON. Ο φορέας μπορεί να γίνει μέρος του Partner Café με την υποβολή της «Φόρμας Πληροφοριών Εταίρου» που είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ESPON.

Δεδομένου ότι από τη επόμενη πρόσκληση υποβολής προτάσεων και μετά, το πρόγραμμα ESPON 2013 θα είναι ανοικτό και για τους ιδιωτικούς φορείς προκειμένου να συμμετάσχουν σε διακρατικές ομάδες έργου (TPGs) οι εταίροι του ιδιωτικού τομέα καλούνται να λάβουν μέρος στα ESPON Partner Café. [Περισσότερα](#)

Νέα από την Ένωση Περιφερειακών Σπουδών (RSA)

Η RSA ανακοίνωσε πρόσκληση για εργασίες για το ετήσιο διεθνές συνέδριο το 2010. Με τίτλο «Ανταπόκριση των περιφερειών και παγκόσμιες τάσεις: Δρώντες, ιδρύματα και οργανισμοί», το συνέδριο θα διεξαχθεί από τις 24-26 Μαΐου 2010 στο Pecs της Νότιας Ουγγαρίας. Περισσότερες πληροφορίες για το συνέδριο μπορείτε να βρείτε εδώ:

<http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/pecs2010/CFP.pdf>.

Νέα από το URBACT

Ανοικτή η δεύτερη πρόσκληση ενδιαφέροντος για προτάσεις που αφορούν τη δημιουργία θεματικών δικτύων και ομάδων εργασίας

Μια πρόσκληση ενδιαφέροντος είναι ανοικτή για τη δημιουργία 12 νέων θεματικών δικτύων και 3 νέων ομάδων εργασίας. Η πρόσκληση στοχεύει στην υποστήριξη ευρωπαϊκών πόλεων έτσι ώστε να αντιμετωπίζουν 2 σημερινές, μείζονες προκλήσεις: Η οικονομική κρίση και οι συνέπειές της και η κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της. Η πρόσκληση είναι ανοικτή ήδη από τις 16 Ιουνίου 2009 μέχρι και τις 25 Σεπτεμβρίου 2009. Περισσότερες πληροφορίες και στοιχεία για τη λεπτομερή διαδικασία υποβολής διατίθενται στην [ιστοσελίδα του URBACT](#).

Εγγραφές και επικοινωνία

Πώς να εγγραφείτε και να λαμβάνετε το ESPON Newsletter

Αν το ESPON Newsletter σας φαίνεται ενδιαφέρον και χρήσιμο, μπορείτε να στείλετε ένα μήνυμα στην ηλεκτρονική διεύθυνση espon2013_ncp@panteion.gr για να συνεχίσετε να το λαμβάνετε. Η πρωτότυπη έκδοσή του στα αγγλικά εξασφαλίζεται με ένα κενό μήνυμα στη διεύθυνση : newsletter@espon.eu.

Εκ μέρους της ΕΥΣΣΑΑΠ του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και του Εθνικού Σημείου Επαφής ESPON2013 του Παντείου Πανεπιστημίου, σας ευχαριστούμε και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω ενημέρωση ή ενέργεια.

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ ESPON 2013

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ,
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Επιστ. Υπεύθυνη: Στέλλα Κυβέλου, Επίκουρη καθηγήτρια

Λεωφ. Συγγρού 139, 171 74 Καλλιθέα, Αθήνα, τηλ, fax: 0030 210 9236206

e-mail : espon2013_ncp@panteion.gr, [url://www.espon2013.panteion.gr](http://www.espon2013.panteion.gr)